

DZIEJE NAJNOWSZE

PL ISSN 0419-8824

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

1–2022

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik LIV
2022
1

Warszawa 2022

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszcza,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

KOMITET REDAKCYJNY

Roman Baron, Idesbald Goddeeris, Krzysztof Kawalec, Marek Kornat,
Andrzej Koryn, Krzysztof Kosiński, Claudia Kraft, Piotr Madajczyk,
Wojciech Materski, Jan Molenda, Władimir Niewieźin, Andrzej Nowak,
Małgorzata Ptasińska, Dušan Segeš, Andrzej Suchcitz, Włodzimierz Suleja,
Małgorzata Willaume, Michihiro Yasui

REDAKCJA

Andrzej Chojnowski (członek redakcji), Małgorzata Gmurczyk-Wrońska
(zastępca redaktora naczelnego), Paweł Libera (sekretarz redakcji),
Rafał Stobiecki (członek redakcji), Jacek Tebinka (członek redakcji),
Tadeusz Wolsza (redaktor naczelny)

REDAKTOR WYDAWNICZY

Ewa Bazyl

TŁUMACZENIA STRESZCZEŃ

Grażyna Waluga

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00–272 Warszawa
tel. 22 831 02 61–62, w. 43
e-mail: dn@ihpan.edu.pl
<http://www.dn-ihpan.edu.pl>

Czasopismo recenzowane

p-ISSN 0419-8824
e-ISSN 2451-1323 (wersja pierwotna)

© Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

Publikacja dotowana ze środków publicznych
Ministerstwa Edukacji i Nauki

Druk i oprawa: Fabryka Druku

Spis treści

STUDIA I ARTYKUŁY

Halina Parafianowicz – <i>Zapomniani amerykańscy żołnierze: Afroamerykanie w Great War</i>	5
Patryk Tomaszewski – <i>Wybrane demonstracje, zamieszki i ekscesy w Toruniu w Drugiej Rzeczypospolitej</i>	31
Henryk Bartoszewicz – <i>Roman Knoll i Juliusz Łukasiewicz – dwie wizje miejsca Polski w Europie w przededniu wybuchu drugiej wojny światowej</i>	53
Marcin Przegiętka – <i>Aresztowania i deportacje do obozów koncentracyjnych z ziem wcielonych do Rzeszy w kwietniu i maju 1940 r. Próba oszacowania skali Intelligenzaktion</i>	85
Paulina Chrząszcz – <i>Więźniowie deportowani z Francji do obozu Auschwitz-Birkenau. Charakterystyka 71 transportu</i>	103
Marcin Gołębiewicz – <i>Sprawa zabójstwa oficera wywiadu PRL Władysława Mroza: zbrodnia – śledztwo – konsekwencje</i>	121
Łukasz Jasiński – <i>RFN wobec Grudnia 1970. Reakcje dyplomatyczne i prasowe</i>	153
Joanna Szczutkowska – <i>Współpraca kulturalna Polski z Włochami w dziedzinie kinematografii w latach siedemdziesiątych XX wieku</i>	179
Waldemar Paruch – <i>Między wyjaśnianiem jednorzeczynowym a czynnikowym. Prasa w Polsce wobec zwycięstwa Prawa i Sprawiedliwości w wyborach europejskich w 2019 roku</i>	201

MATERIAŁY

<i>Nieznany list (fragment) Józefa Piłsudskiego do ppłk. Jana Nowaka (?) z 29 grudnia 1914 r. – Grzegorz Nowik</i>	241
--	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Marek Kornat, <i>Terytoria wschodnie Polski Odrodzonej. Spojrzenie Włodzimierza Mędrzeckiego (spostrzeżenia i refleksje na marginesie)</i>	249
--	-----

Michał Siedziako, <i>Anatomia wyborczej farsy (z pewnymi uchybieniami). Uwagi na marginesie książki Andrzeja Załmińskiego, „Kampania wyborcza i wybory do Sejmu PRL I kadencji z 1952 r. Studium totalitarnej elekcji parlamentarnej”</i>	263
---	-----

* * *

Jerzy Kirszak, <i>General Roman Szymański. Żołnierz Pierwszej Kompanii Kadrowej, zdobywca Monte Cassino</i> – Dariusz Fabisz	281
--	-----

Instrukcja wydawnicza

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie:

1. Wszystkie teksty należy składać w dwu egzemplarzach oraz w wersji elektronicznej. Wydruk powinien być sporządzony według obowiązujących norm: Times New Roman 12 pkt, interlinia 1,5 wiersza, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi dużymi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie – w przypadku pracy wielotomowej – liczbę tomów lub części (np. t. I–II) cyframi rzymskimi i dalej: miejsce i rok wydania, nazwę wydawcy, na ostatnim miejscu liczbę stron. Imię i nazwisko autora recenzji – na końcu tekstu z prawej strony oraz afiliację (miasto).

4. Teksty do działu „Życie naukowe” zawierają tytuł (na osi); podpis autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis autora jak w recenzji.

6. Odnośniki do przypisów (dolnych) w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. – wiek lub r. – rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych stosujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itp., m.in., rkps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską wówczas, gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7, dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem znaczenia w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku – w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy i roczniki periodyków i innych publikacji podajemy cyframi rzymskimi; zeszyty, numery i części – cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane autorom do właściwego przygotowania i ponownego przesłania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułu i artykułu recenzyjnego streszczenia (do 3000 znaków ze spacjami) i zarysu treści (do 500 znaków ze spacjami) w języku polskim, wykazu słów kluczowych w języku polskim (do 5–7 słów lub wyrażeń), bibliografii zawierającej wszystkie opracowania cytowane w przypisach, a także biogramu (do 500 znaków ze spacjami; tytuł naukowy, instytucja, zainteresowania naukowe).

INSTYTUT HISTORII PAN
PRZEDSTAWIA

DARIUSZ JAROSZ

ŁUDZIE „TRZECIEGO WIEKU”
I ICH WARUNKI ŻYCIOWE
W POLSCE W LATACH 1944–1989

GŁÓWNE PROBLEMY (ANALIZA HISTORYCZNA)

www.ihpan.edu.pl
www.ksiegarnia-ihpan.edu.pl

ISSN 0419-8824

